

УДК 811.161.2'367

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-3-24>**Ірина РАБЧУК,**

orcid.org/0000-0003-2865-4551

викладачка кафедри української мови і літератури
Національного університету «Острозька академія»
(Острог, Рівненська область, Україна) rabchukiryna@gmail.com

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ НАПІВПРЕДИКАТИВНОЇ АПОЗИТИВНОЇ СИНТАКСЕМИ В НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОМУ ПІДСТИЛІ НАУКОВОГО СТИЛЮ МОВЛЕННЯ

У статті зацентовано увагу на тому, що одним зі специфічних мовних засобів, що сприяє реалізації таких головних комунікативних ознак наукового стилю, як логічність, стислість, точність і ясність, є напівпредикативна апозитивна синтаксема (далі – НАС), що в українському мовознавстві залишається вивченою узагальнено або ж трапляються окремі зауваги щодо особливостей її використання в науково-популярному й науково-публіцистичному підстилях. На підставі методів зіставлення та семантико-стилістичного аналізу опрацьовано дібраний фактичний матеріал і здійснено спробу класифікувати семантико-стилістичні функції НАС в науково-навчальних текстах.

З'ясовано, що НАС, яка повторно номінує, визначає певні ознаки особи (кваліфікує за професією, фахом, посадою, родинними стосунками, освітнім статусом, призначенням тощо), а також містить додаткову інформацію, виконує функцію денотативної ідентифікації. Виразником загальнонаукової, суспільної чи авторської оцінки діяльності науковців, письменників, митців та ін. стає НАС аксіологічної ідентифікації, що іноді може бути ускладнена тропейчним значенням. Також визначено, що НАС сигніфікативної ідентифікації (ототожнювальна) не лише дає поняттю іншу назву, тотожну з ним за лексичним значенням і стилістичним співвідношенням й у контексті, й поза ним, але й додатково пояснює його, формуючи в читача уявлення про термінологійний апарат тієї чи тієї науки, засвідчуючи функціонування в ньому синонімічних відношень. Особливо важливою для точності, ясності змісту речення стає НАС, що виконує функцію пояснювально-уточнювальної ідентифікації. Її конкретизувальна семантика розкриває зміст означуваного слова й водночас визначає певну властиву йому ознаку, уточнює думку. Зроблено висновок, що в науково-навчальному підстилі елементи тропейчного значення може містити не лише НАС аксіологічної ідентифікації, але й пояснювально-уточнювальної ідентифікації.

Ключові слова: напівпредикативна апозитивна синтаксема, науково-навчальний підстиль, денотативна ідентифікація, аксіологічна ідентифікація, сигніфікативна ідентифікація (ототожнення), пояснювально-уточнювальна ідентифікація, тропейчне значення.

Iryna RABCHUK,

orcid.org/0000-0003-2865-4551

Lecturer at the Department of Ukrainian Language and Literature
National University of "Ostroh Academy"
(Ostroh, Rivne region, Ukraine) rabchukiryna@gmail.com

SEMANTIC AND STYLISTIC FUNCTIONS OF THE SEMI-PREDICATIVE APPOSITIVELY SYNTAXEME IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL SUBSTYLE OF SCIENTIFIC STYLE

The article focuses attention on the fact that the semi-predicative appositive syntaxeme (SAS) is one of the specific language tools that contributes to the realization of the main communicative features of the scientific style, which include logic, brevity, accuracy and clarity. In Ukrainian linguistics the SAS is still studied in general or there are some remarks regarding the peculiarities of its use in popular scientific, scientific and publicistic substyles. The selected factual material has been processed by the methods of comparison, semantic and stylistic analysis. As a result, we proposed a classification of the semantic and stylistic functions of the SAS in scientific and educational texts.

We discovered that the SAS, which repeatedly nominates, determines certain characteristics of a person (qualifies by profession, family relations, educational status, mission, etc.), and also contains additional information, performs the function of denotative identification. The SAS of axiological identification expresses a general scientific, social or author's evaluation of the activity of scientists, writers, artists, etc. It can also be complicated by a tropic meaning. We determined that the SAS of significant identification gives another name to a concept that is identical to it in terms of lexical meaning and stylistic function both in the context and outside of it. Also, it additionally explains the concept, forms an idea of the terminological system of a specific science in the reader; certifies the functioning of synonymic relations in

it. The SAS, which performs the function of interpretative and clarifying identification, becomes especially important for the accuracy and clarity of the meaning of the sentence. Its concretizing semantics reveals the meaning of the modified word and at the same time defines a certain characteristic of it, clarifies the opinion. It has been concluded that in the scientific and educational substyle, the SAS of axiological identification and the SAS of interpretative and clarifying identification can contain elements of tropical meaning.

Key words: *semi-predicative appositive syntaxeme, scientific and educational substyle, denotative identification, axiological identification, significant identification, interpretative and clarifying identification, tropical meaning.*

Постановка проблеми. Зважаючи на стрімкий розвиток науки і техніки, сучасне суспільство потребує ефективного й безперешкодного поширення фахових знань, зокрема й через науково-навчальні тексти, завдання яких не обмежене передаванням нової наукової інформації, але й полягає в розвитку пізнавальних здібностей, наукового мислення і мовлення учнів, студентів, молодих учених (Грещук, 2023: 42). Для текстів наукового стилю сучасної української мови характерний добір специфічних мовних засобів, що зумовлено такими його головними комунікативними ознаками як логічність, стислість, точність і ясність (Селігей, 2016: 71). У цьому контексті функціонування апозитивної синтаксеми у відокремленій позиції (напівпредикативної апозитивної синтаксеми) у науково-навчальному тексті викликає особливий інтерес, адже, будучи другою назвою предмета, що містить у собі додаткове повідомлення, характеризуване чи описове значення (Кульбабська, 2011: 568), вона сприяє ясності – одній із найголовніших стилістичних вимог до наукового висловлювання (Дудик, 2005: 80), а також стислості й компактності в подачі інформації, лаконічному введенню додаткових відомостей (Коваль, 1987: 242; Пономарів, 2000: 198; Попович, 2017: 102).

Аналіз досліджень. В українському мовознавстві функції апозитивної синтаксеми (у відокремленій на невідокремленій позиціях) проаналізовані передусім у межах семантико-синтаксичного підходу (у наукових розвідках С. Байдусь, Н. Горголюк, Л. Островської, М. Плющ та ін.), а також у межах функційно-стилістичної парадигми: насамперед на матеріалах художніх текстів (праці І. Данилюк, О. Марчук, О. Остроушко, Л. Пархонюк, І. Рабчук, Л. Рогозіна, В. Філінюк, О. Яцук та ін.) і публіцистичних (дослідження І. Мисливої-Бунько, І. Рабчук, О. Федоренко та ін.); окремі зауваги щодо функцій апозитивеми в офіційно-діловому стилі висвітлені в роботах А. Коваль, М. Плющ, О. Пономарева та ін. Щодо функціонування напівпредикативної апозитивної синтаксеми (далі – НАС) у текстах наукового стилю варто відзначити, що міркування щодо її семантико-граматичних ознак і стилістичних функцій

представлені в деяких засадничих працях зі стилістики сучасної української мови.

Так, у підручнику А. Коваль «Практична стилістика сучасної української мови» зроблено висновки про виконання в наукових, науково-популярних та науково-публіцистичних текстах довідкової та уточнювальної ролі; про здатність НАС вказувати на видову ознаку означуваного іменника; відсутність у неї емоційно-експресивного забарвлення, тобто стилістичну нейтральність. Також зазначено, що НАС, що виконує уточнювальну роль, й означуваний іменник можуть бути загальними або власними назвами; у ролі означуваного слова трапляється й особливий займенник, при якому апозитивему, виражену іменником, уживають для усунення двозначності. До різновидів уточнювальної НАС зараховано конструкції, що розкривають лексичне значення наукових термінів, іншомовних слів, слів виробничо-професійної лексики, можуть бути поширеними і приєднаними до означуваного іменника сполучниками *або, тобто, себто, чи* або лише інтонаційно. Зауважено, що в науковому стилі, крім поширених, трапляються непоширені, так звані синонімічні НАС, що не пояснюють лексичного значення означуваного слова, а дають йому іншу назву і приєднуються сполучниками *або, тобто* (Коваль, 1987: 242–250).

У праці О. Пономарева «Стилiстика сучасної української мови» більшість міркувань, висловлених щодо особливостей функціонування НАС в науковому стилі мовлення, суголосні з проаналізованими в підручнику А. Коваль. Однак натрапляємо на заувагу О. Пономарева про те, що в офіційно-діловому й науковому стилях, у науково-популярних та науково-навчальних текстах апозитивні синтаксеми здебільшого не мають емоційного забарвлення. Далі в підручнику висловлене й підтвержене прикладом міркування про те, що в науково-популярних текстах може функціонувати НАС з елементами образності. Так, О. Пономарів із-поміж функцій НАС в науковому стилі мовлення чітко окреслено уточнювальну, а також згадано про емоційно-оцінну й уточнювально-довідкову, обидві з яких, на думку вченого, реалізуються в науково-публіцистичних текстах (Пономарів, 2000: 198–202).

М. Плющ, досліджуючи проблему відокремлення і відокремлених компонентів речення із семантико-синтаксичного і комунікативного підходу, зазначає, що в стилях сучасної української мови, окрім художнього, НАС «виконує функцію ідентифікації (наприклад, у науковому та діловому) або доповнення інформації для порозуміння зі співрозмовником» (Плющ, 2010: 68).

Тож, на підставі огляду літератури можна підсумувати, що наразі специфіка функціонування НАС в науковому стилі мовлення не перебуває у фокусі уваги дослідників і не ставала об'єктом окремих розвідок. Висновки науковців про неї подано узагальнено або ж виокремлено особливості в межах науково-популярного і науково-публіцистичного підстилів.

Мета статті – з'ясувати специфіку використання НАС в науково-навчальному підстилі наукового стилю мовлення, що передбачає розв'язання завдання: окреслити весь спектр виконуваних семантико-стилістичних функцій.

Виклад основного матеріалу. У процесі розробки класифікації семантико-стилістичних функцій НАС у науково-навчальному підстилі за основу взято міркування М. Плющ, яка виокремила НАС із функцією ідентифікації особи чи предмета, що може бути денотативною або сигніфікативною, і функцію пояснювально-уточнювальної ідентифікації, ілюструючи власні твердження прикладами з художніх і публіцистичних текстів (Плющ, 2011: 189–190). Осмислено ідеї С. Байдусь, яка зазначила, що пояснення, як операція інтерпретації, представлене в мові кількома видами: визначення (ідентифікація), з'ясування, пояснення (власне-пояснення, пояснення-уточнення, пояснення-виокремлення, пояснення-висновок, пояснення «загальне – часткове») та ін. (Байдусь, 2009: 15), а також думки мовознавців, які вивчали семантико-синтаксичні параметри апозитивами (Н. Горголюк, А. Загнітка, Л. Островської та ін.). Враховано міркування О. Яцук, яка, досліджуючи прозові тексти кінця ХХ – поч. ХХІ ст., визначила, що НАС виконує в них ідентифікаційну (що може супроводжуватися допоміжними оцінним, уточнювальним, образним та іншими значеннями) чи ототожнювальну функції (Яцук, 2012: 207–213).

Зважаючи на те, що в науково-навчальних текстах міститься чимало біографічних відомостей про науковців, письменників, митців, історичних, суспільно-політичних діячів та ін., окреслено їхній внесок у розвиток тієї чи тієї галузі знань, мистецтва, в історію тощо, а також можливі згадки про осіб, які вплинули на їхнє станов-

лення і розвиток, фіксуємо широке використання НАС у функції денотативної ідентифікації. Вона «виражає ідентичність денотата на основі імені або субстантивного звороту» (Плющ, 2011: 189), напр.: *Інший теоретик барокко – Джованні П. Капріо – вважав поетичну творчість вищим родом мистецтва...* (Галич та ін., 2008: 30); *Особливо зацікавилися результатами дослідів Беккереля французькі фізики, подружжя П'єр і Марія Кюрі, які вирішили...* (Шут та ін., 2009: 169). Повторно номінуючи, НАС визначає певні ознаки (кваліфікує за професією, фахом, посадою, родинними стосунками, освітнім статусом, призначенням тощо), а також містить додаткову інформацію, напр.: *...одне з центральних місць належить Миколі Лисенку (1842–1912) – композитору, фольклористу, хоровому диригенту, піаністу, педагогу* (Масол, 2016: 187); *...батько, учитель за фахом, уважав, що доньці не потрібно бути освіченою* (Кочерга, 2015: 107); *В. Дейша, донька надвірного радника, випускниця Бестужівських курсів, на ту пору зарекомендувала себе людиною вільнолюбних поглядів...* (Кочерга, 2015: 77).

Автори науково-навчальних текстів, з одного боку, відображають тяглість, спадкоємність наукового знання, а з іншого – намагаються викликати живий інтерес у сучасних учнів і студентів, зробити окремі факти легко запам'ятовуваними, тому натрапляємо на НАС із функцією аксіологічної ідентифікації, що стає виразником загальнонаукової, суспільної чи авторської оцінки діяльності науковців, письменників, митців, історичних, суспільно-політичних постатей та ін. З-поміж відтінків позитивної оцінки виокремлюємо такі значення: а) власне позитивне: *...Я. Щоголев, визнаний майстер пейзажу, детально відтворює відтинок спуску з кримських гір до узбережжя...* (Кочерга, 2015: 28); *Негативно до цього ставився учень Сократа – видатний мислитель античності Платон...* (Галич та ін., 2008: 19); б) пафосно-позитивне: *Один із видатних діячів доби Відродження Леонардо да Вінчі (1452–1519 рр.), людина енциклопедичних знань, у третій праці «Трактат про живопис» порушив питання...* (Галич та ін., 2008: 29); *Творчості Мікеланджело – геніального скульптора, художника, архітектора, притаманна багатогранність* (Масол, 2016: 67); *Ось, наприклад, орієнтири-правила, які намітив для себе з метою самовиховання наш земляк – славетний педагог Костянтин Ушинський* (Данилевська, Пометун, 2006: 72). Виразного позитивного значення означуваному слову, вираженому власною назвою особи або загальною, надає використання

у складі НАС іменника з яскравою позитивною семантикою (*інтелектуал, патріот, майстер*), прикметника-епітета (*прекрасний, відомий, славетний, геніальний, унікальний, знаний, видатний*), гіперболи (*людина енциклопедичних знань*). Тобто подекуди функція аксіологічної ідентифікації ускладнена тропейним значенням.

З огляду на те, що в процесі опрацювання науково-навчальних текстів учні, студенти, молоді науковці оволодівають термінологією певної галузі знань й основами теорії, досить поширеним є використання НАС, що «додатково кваліфікує предмет іншим словом або повніше розкриває зміст поняття як ім'я-ототожнення» (Плющ, 2011: 190), тобто виконує функцію сигніфікативної ідентифікації (ототожнювальну). Як слушно зауважує О. Яцук, у такому випадку означуване слово й НАС й у контексті, й поза ним тотожні за своїм лексичним значенням і стилістичним співвідношенням (Яцук, 2012: 211). Вони можуть поєднуватися сполучниками *тобто, себто, цебто, або, чи* або ж лише інтонаційно, напр.: *Шкільний демонстраційний гальванометр для вимірювання струму, тобто амперметр, має внутрішній опір...* (Шут та ін., 2009: 92); *Практична бібліографічна діяльність, або бібліографічна справа, це...* (Швецова-Водка, 2011: 60); *Наш Основний закон – Конституція України – визначає обов'язки громадян України* (Данилевська, Пометун, 2006: 155); *У мешканців суходолу органи дихання – легені (у хребетних тварин) і трахеї (у комах) – дають змогу ефективно використовувати кисень атмосферного повітря...* (Остапченко, 2015: 15).

Як засвідчує ілюстративний матеріал, означуване слово й НАС можуть мати таке лексичне вираження: термін іншомовного походження – питома український термін-синонім (напр.: *Екскурсія [...], або приступ, – початковий рух органів мовлення...* (Кочерган, 2010: 109); *Асиндетон [...], або безсполучниковість, – це стилістична фігура...* (Галич та ін., 2008: 229)); питома український термін – термін-синонім іншомовного походження (напр.: *На Сході народилася мова квітів – селам* (Ривкінд та ін., 2009: 12); термін іншомовного походження – термін-синонім іншомовного походження (напр.: *Основною одиницею ідеографії є ідеограма, або логограма...* (Кочерган, 2010: 168); *Омари, або лобстери, мають добре розвинені клешні...* (Остапченко, 2015: 36); *Ручне введення графічних даних здійснюють за допомогою спеціального пристрою – графічного планшета, або дигітайзера...* (Ривкінд та ін., 2009: 53). Згідно з міркуваннями С. Байдусь,

використання конструкцій ототожнення зумовлене активним процесом відбору мовних засобів для того, щоб інформація була зрозумілою читачеві (Байдусь, 2009: 9), тобто НАС із функцією сигніфікативної ідентифікації не лише дають іншу назву поняттю, але й додатково пояснюють його, формуючи в учня, студента чи молодого науковця уявлення про термінологійний апарат тієї чи тієї науки, засвідчуючи функціонування в ньому синонімічних відношень. Натрапляємо також на випадки вживання синонімічних НАС сигніфікативної ідентифікації, напр.: *Анепіфорою [...], або просаподосісом [...], або кільцем, називається стилістична фігура...* (Галич та ін., 2008: 232); *Епанафорою [...], або анадиплосисом [...], або стиком, називається стилістична фігура...* (Галич та ін., 2008: 233). У таких лаконічних, але змістовно насичених конструкціях попередня НАС стає означуваним словом щодо наступної.

Широко представлені в текстах науково-навчального підстилю НАС, що виконують функцію пояснювально-уточнювальної ідентифікації, напр.: *Розвиток мистецтва готики пов'язаний із життям міста – нового центру середньовічної культури...* (Масол, 2016: 56); *...П. Корнель називає свого «Сіда» – трагедію зі щасливим фіналом – трагікомедією* (Галич та ін., 2008: 310); *...може сприяти (або не сприяти) другий комунікаційний посередник – бібліотекар-бібліограф...* (Швецова-Водка, 2011: 15). Їхня конкретизувальна семантика розкриває значення означуваного слова й водночас визначає певну властиву йому ознаку, уточнює думку.

Особливо важливими для точності, ясності змісту речення стають НАС, пов'язані з означуваним словом, що виконує тропейну функцію, напр.: *...знайшов свого «батька по книжках» – учителя М. Макаровського* (Кочерга, 2015: 17); *...чимало її маршрутів випало [...] на Південну столицю Криму – Ялту* (Кочерга, 2015: 47); *Літературна мова – це мова, оброблена майстрами слова, письменниками* (Кочерган, 2010: 25). Також у ролі означуваного слова може бути використано займенник, доволі абстрактне значення якого уточнює, посилює НАС: *Ми – громадяни – обираємо тих людей, які керуватимуть державою...* (Данилевська, Пометун, 2006: 172); *Потрібні зусилля кожного з нас – громадян держави Україна* (Данилевська, Пометун, 2006: 186); *Водночас він – член управи Київського інституту народної освіти, декан факультету професійної освіти, активний громадський діяч – член секції наукових працівників міської Ради, організатор першої в*

Україні математичної олімпіади для обдарованих школярів... (Істер, 2015: 68).

НАС пояснювально-уточнювальної ідентифікації може ускладнюватися відтінками тропеїчних значень, зокрема стати джерелом творення перифраза (*Особливо яскраво опоетизована блакить в образному світі М. Хвильового, лицаря «голубої далечині»* (Кочерга, 2015: 191); *Учені-психологи, дослідники внутрішнього світу людини, встановили, що...* (Данилевська, Пометун, 2006: 33); *Найбільший серед риб – мешканців українських водойм – представник сомоподібних – сом звичайний, або європейський...* (Остапченко, 2015: 70)), персоніфікації (*молодої держави*) і різновиду синекдохи (*Європейський континент*), напр.: *Ми з вами – громадяни сучасної України, молодої держави в центрі Європейського континенту* (Данилевська, Пометун, 2006: 172). Як зазначає П. Селігей, ужиті з почуттям міри образні елементи й експресія створюють виразність наукового тексту, допомагають керувати увагою читача, захопити й переконати його, передати пристрасну зацікавленість дослідника (Селігей,

2016: 229–230; 332), що не лише посилює ефективність тексту, але й може пробудити цікавість учнів, студентів, аспірантів до науково-дослідної роботи.

Висновки. Отже, в науково-навчальному підстилі наукового стилю мовлення НАС виконує такий спектр семантико-стилістичних функцій: денотативної ідентифікації, аксіологічної ідентифікації, сигніфікативної ідентифікації (ототожнювальну), пояснювально-уточнювальної ідентифікації. Попри традиційне уявлення про те, що в більшості наукових текстів (окрім науково-популярного і науково-публіцистичного підстилів) НАС позбавлена образності, матеріали нашого дослідження підтверджують, що в науково-навчальному підстилі елементи тропеїчного значення можуть містити НАС аксіологічної ідентифікації та пояснювально-уточнювальної ідентифікації. Перспективи наукових розвідок у цьому напрямі пов'язуємо з розмежуванням понять «власне апозитивна синтаксема» та «юкстапозит» і визначенням функційного навантаження перших у текстах наукового стилю мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Байдусь С. А. Семантико-синтаксична структура конструкцій з пояснювальними відношеннями: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2009. 18 с.
2. Біологія : підручник для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Остапченко Л. І. та ін. Київ : Генеза, 2015. 256 с.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підручник / за наук. ред. О. Галича. Київ : Либідь, 2008. 488 с.
4. Данилевська О., Пометун О. Етика : підручник для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Генеза, 2006. 192 с.
5. Дудик П. С. Стилістика української мови : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2005. 368 с.
6. Інформатика : 9 кл. : підручник для загальноосвіт. навч. закл. / Ривкінд Й. Я. та ін.; за заг. ред. М. З. Згуровського. Київ : Генеза, 2009. 296 с.
7. Істер О. С. Геометрія : підручник для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Генеза, 2015. 184 с.
8. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови. Київ : Вища школа, 1987. 351 с.
9. Кочерга С. О. Під знаком Криму (українська література XIX і першої третини XX сторіч) : навч. посібник. Острого : Вид-во НаУОА, 2015. 202 с.
10. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 368 с.
11. Кульбабська О. В. Вторинна предикація у простому реченні : монографія. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2011. 672 с.
12. Масол Л. М. Мистецтво : підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. Харків : ФОЛІО, 2016. 240 с.
13. Плющ М. Я. Проблема відокремлення і відокремлених компонентів речення (семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти) : навчальний посібник. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. 92 с.
14. Плющ М. Я. Словоформа в семантично елементарному та ускладненому реченні : вибрані праці. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 362 с.
15. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови : підручник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.
16. Селігей П. О. Український науковий текст: проблеми комунікативної повноцінності та стильової досконалості: дис. ... док. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2016. 427 с.
17. Стилістика української мови. Короткий словник термінів / уклад. В. Грещук. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 82 с.
18. Стилістика української мови: навчально-методичний посібник / за ред. А. С. Попович. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ, 2017. 172 с.
19. Швецова-Водка Г. М. Вступ до бібліографознавства : навч. посіб. для студентів напряму 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліогр.». Рівне : РДГУ, 2011. 231 с.
20. Шут М. І., Мартинюк М. Т., Благодаренко Л. Ю. Фізика : 9 кл. : підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Ірпінь : Перун, 2009. 224 с.

21. Яцук О. В. Лінгвoseмантичні особливості ідентифікаційної та ототожнювальної функцій напівпредикативних апозитивних одиниць в українських прозових текстах кінця ХХ – поч. ХХІ ст. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : Мовознавство*. Тернопіль : ТНПУ, 2012. Вип. 2 (21) 2011-1 (22) 2012. С. 205–214.

REFERENCES

1. Baidus S. A. (2009) Semantyko-syntaksychna struktura konstruktivnykh z poiasniuvannymy vidnoshenniamy [Semantic-syntactic structure of constructions with explanation] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01. Kyiv. 18 s. [in Ukrainian].
2. Ostapchenko L. I., Balan P. H., Serebriakov V. V., Matiash N. Yu., Horobchyshyn V. A. (2015) *Biologhiia* [Biology]. Kyiv : Heneza. 256 s. [in Ukrainian].
3. Halych O., Nazarets V., Vasyliiev Ye. (2008) *Teoriia literatury* [Theory of literature]. Kyiv : Lybid. 488 s. [in Ukrainian].
4. Danyilevska O., Pometun O. (2006) *Etyka* [Ethic]. Kyiv : Heneza. 192 s. [in Ukrainian].
5. Dudyk P. S. (2005) *Stylistyka ukrainskoi movy* [Stylistics of Ukrainian language]. Kyiv : Vydavnychi tsestr «Akademiia». 368 s. [in Ukrainian].
6. Ryvkind Y. Ya., Lysenko T. I., Chernikova L. A., Shakotko V. V. (2009) *Informatyka : 9 kl.* [Computer Science : 9th grade]. Kyiv : Heneza. 296 s. [in Ukrainian].
7. Ister O. S. (2015) *Heometriia* [Geometry]. Kyiv : Heneza. 184 s. [in Ukrainian].
8. Koval A. P. (1987) *Praktychna stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy* [Practical stylistics of Ukrainian language]. Kyiv : Vyshcha shkola. 351 s. [in Ukrainian].
9. Kocherha S. O. (2015) *Pid znakom Krymu (ukrainska literatura XIX i pershoi tretyny XX storich)* [Under the sign of Crimea (Ukrainian literature of the 19th and the first third of the 20th centuries)]. Ostroh : National University of Ostroh Academy. 202 s. [in Ukrainian].
10. Kocherhan M. P. (2010) *Vstup do movoznavstva* [Introduction to linguistics]. Kyiv : «Akademiia». 368 s. [in Ukrainian].
11. Kulbabska O. V. (2011) *Vtorynna predykatsiia u prostomu rechenni* [Secondary predication in a simple sentence]. Chernivtsi : Chernivtsi National University. 672 s. [in Ukrainian].
12. Masol L. M. (2016) *Mystetstvo* [Art]. Kharkiv : FOLIO. 240 s. [in Ukrainian].
13. Pliushch M. Ya. (2010) *Problema vidokremлення i vidokremlynykh komponentiv rechennia (semantyko-syntaksychni i komunikatyvni aspekty)* [The problem of separation and separated sentence components (semantic-syntactic and communicative aspects)]. Kyiv : National Pedagogical Dragomanov University. 92 s. [in Ukrainian].
14. Pliushch M. Ya. (2011) *Slovoforma v semantychno elementarnomu ta uskladnenomu rechenni* [Word form in a semantically elementary and complicated sentence]. Kyiv : National Pedagogical Dragomanov University. 362 s. [in Ukrainian].
15. Ponomariv O. D. (2000) *Stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy* [Stylistics of modern Ukrainian language]. Ternopil : Navchalna knyha – Bohdan. 248 s. [in Ukrainian].
16. Selihei P. O. (2016) *Ukrainskyi naukovyi tekst : problemy komunikatyvnoi povnotsinnosti ta stylovoi doskonalosti* [Ukrainian scientific text: problems of communicative completeness and stylistic perfection]: dys. ... dok. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv. 427 s. [in Ukrainian].
17. Greshchuk V. (2023) *Stylistyka ukrainskoi movy. Korotkyi slovnyk terminiv* [Stylistics of Ukrainian language. Short glossary of terms]. Ivano-Frankivsk. 82 s. [in Ukrainian].
18. Popovych A. S. (2017) *Stylistyka ukrainskoi movy* [Stylistics of Ukrainian language]. Kamianets-Podilskyi : Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University. 172 s. [in Ukrainian].
19. Shvetsova-Vodka H. M. (2011) *Vstup do bibliografoznavstva* [Introduction to bibliographic studies]. Rivne : Rivne State University of the Humanities. 231 s. [in Ukrainian].
20. Shut M. I., Martyniuk M. T., Blahodarenko L. Yu. (2009) *Fyzyka : 9 kl.* [Physics : 9th grade]. Kyiv : Irpin : Perun. 224 s. [in Ukrainian].
21. Yatsuk O. V. (2012) *Linhvosemantychni osoblyvosti identyfikatsiinoi ta ototozhniuvanoi funktsii napivpredykativnykh apozitivnykh odynits v ukrainskykh prozovykh tekstakh kintsia XX – poch. XXI st.* [Lingvo-semantic features identification and analogical functions of partial predicative appositives units in ukrainian prose texts at the end of XX – at the beginning of XXI centuries]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Serii : Movoznavstvo*. – Scientific notes of the Ternopil National Pedagogical University. Series : Linguistics, 2 (21) 2011-1 (22) 2012. 205–214. [in Ukrainian].